

La cumparsita

12 DE MAIG DE 2016 – 20.00 h

Cicle ONCA

Petit Palau

Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra

Gerard Claret, concertino director

Enrique Telleria, bandoneó

Lluís Cartes, percussió

Anna Barbero, piano

Pietro Marmora, contrabaix

Programa

Programa sense interrupcions

Durada aproximada 60'

Astor Piazzolla (1921-1992): *Milonga del ángel* (contemporani)

Carlos Gardel (1890-1935) i **Alfredo Le Pera** (1900-1935): *El día que me quieras*

Enrique Telleria (1946): *De la villa* (milonga rítmica)

Astor Piazzolla: “Invierno porteño”, de *Las estaciones porteñas*

Enrique Telleria: *For you princess* (fusió)

Astor Piazzolla: *Adiós Nonino* (new tango)

Gerardo Matos Rodríguez (1897-1948): *La cumparsita*

Astor Piazzolla: *Libertango* (new tango)

Comentari

El Becho, el Zorzal i el Gran Astor

Una fina línia narrativa uneix les obres i els autors que escoltarem avui. Una línia que narra l'evolució d'un dels ritmes més populars del món: el tango. L'expressió musical que millor il·lustra l'ànima d'aquest país contradictori i fascinant que és l'Argentina.

La història del tango comença al segle XIX, com una confluència de ritmes d'origen ben divers que van des de l'havanera al flamenc, des del vals a la polca, fruit inevitable d'un país d'acollida com és l'Argentina. Els primers anys esdevé un tipus de cançó que vehicula textos satírics i picants, molt vinculat a les zones populars de Buenos Aires. De ritme molt característic, el tango es va infiltrant en la cultura argentina i amb *La cumparsita* assoleix el primer gran èxit del gènere. Escrit per Gerardo Matos, “El Becho”, es tractava originalment d'una peça instrumental amb la qual els joves estudiants recaptaven diners per a les seves associacions. Adoptada ben aviat per l'orquestra de Roberto Firpo, i després de diverses modificacions que a la llarga van crear un important litigi d'autoria, *La cumparsita* esdevindrà un dels més populars tangos de la història. El seu autor, músic i periodista, va viure durant molts anys a París i allà va coincidir amb l'emergent Carlos Gardel, que ha esdevingut la figura més llegendària de la història del tango i probablement de l'Argentina.

Matos participà el 1921 en la banda sonora d'una de les primeres pel·lícules del Zorzal Criollo, com era conegut als seus inicis Gardel. I és que la interpretació de tangos, paradoxalment, apareix tard en la carrera del mite, que en un principi, tant com a solista o bé amb el seu duo amb José Razzano, interpretava principalment *canción criolla*. L'evolució del tango deu molt a Gardel, que en dignifica els textos i li confereix una profunditat impensable fins aleshores.

La nostra línia invisible vincula també Gardel amb Astor Piazzolla, l'altre gran renovador i creador del tango culte i instrumental. Als tretze anys, Piazzolla coneix Gardel a Nova York, on vivia aleshores amb els seus pares i tocarà per a ell el bandoneó, l'instrument que ha definit el so del tango. Gardel queda impressionat per les qualitats del noi i el convida a aparèixer de manera fugaç en la pel·lícula *El día que me quieras* i a formar part del seu conjunt en la seva propera gira, en la qual es produeix l'accident que

acabarà amb la vida del cantant. Afortunadament, el pare de Piazzolla considera el noi massa jove i no li permet marxar amb la *troupe*, tot salvant-li la vida. Piazzolla obrirà posteriorment, gràcies en part a la seva formació clàssica amb Nadia Boulanger, camins impensables que transcendiran l'element popular del tango i el convertiran en un dels compositors importants del segle XX. A partir de la seva obra, altres compositors, com l'excel·lent bandoneonista Enrique Telleria, el nostre solista d'avui, exploraran les il·limitades possibilitats d'un ritme que ja és patrimoni universal.

Antoni Colomer, crític musical

Biografia

Enrique Telleria

Músic uruguaià, començà de molt petit els seus estudis i és considerat un dels experts del bandoneó. Ha col·laborat amb orquestres molt importants de l'Estat espanyol, com l'Orquestra Simfònica del Vallès, New Tango Ensemble (Barcelona), Sinfónica de Sevilla, Banda Municipal de Castelló, Banda Sinfónica de Madrid, Banda Sinfónica de la Corunya, Banda Simfònica de València i Banda Municipal de Barcelona. També ha actuat amb formacions europees, com l'Orquestra de Mainz (Alemanya), Varia-Ensemble Music (Reutlingen, Alemanya), HR Big Band (Frankfurt) i Filharmònica de Reutlingen. Destaca la seva labor musical a Llatinoamèrica com a intèrpret, arranjador i director musical. Ha treballat amb artistes com Serrat, Sabina i Raimundo Amador.

El tango de Telleria introdueix molts modernismes i en cap cas segueix un estil ortodox, ja que li agrada fer fusió amb el jazz. En paraules del mateix intèrpret i compositor: *“Tocar amb mi no és difícil ni impossible, és més aviat una manera d'entendre la música: regir-se per la partitura, però expressant amb el que tenim a dins.”*

Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra

Gerard Claret, director artístic i concertino director

L'ONCA va néixer l'any 1992 en el format d'orquestra de cordes i el violinista andorrà Gerard Claret n'és el concertino director. És gestionada per la Fundació ONCA, entitat formada pel Govern d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà, que en són els patrons. L'any 2006 va iniciar les seves actuacions com a orquestra clàssica.

El 2003 signà un conveni de col·laboració amb el Teatre-Auditori Sant Cugat i l'Escola Municipal de Música Victòria dels Àngels, de Sant Cugat del Vallès. La temporada 2004-05, en col·laboració amb la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana, inicià el cicle de concerts de cambra.

Ha estat dirigida per Menuhin, Ros Marbà, Vila, Conti, Brotons, Brophy i Colomer, entre d'altres. Ha actuat per Europa assolint un lloc de prestigi en el panorama musical.

Ha actuat amb solistes de prestigi com Yepes, V. dels Àngels, Claret, Rampal, Arimany, Achúcarro, Bros, Nucci, Carreras, Sebök, Aragall, Barrueco, Veloso, Rinaldi, Hendricks, Núñez i Amaral, entre d'altres.

Ha enregistrat obres de Toldrà, Montsalvatge, Casals, Turina, Rodrigo, Manén, Lamote de Grignon, Guinovart i Rendine. Ha estrenat *Gemini* de Cervelló, *Tres reflexos sobre una pastoral d'hivern* de Montsalvatge i la *Simfonia núm. 2, “Andorrana”* de Rendine. El novembre del 2004 li fou atorgada la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Troba'ns a:

www.palaumusica.cat

Patrons de l'ONCA:

Govern d'Andorra

Fundació
Crèdit Andorrà

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ
ORFEÓ
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

inaem
INSTITUTO NACIONAL DE
LAS ARTES ESCENICAS DE LA MUSICA